

D 29/00-01

Genom systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) informerar sig Revisorsnämnden (RN) om kvaliteten i revisorers och revisionsbolags verksamhet. Som ett led i SUT har RN undersökt förutsättningarna för vissa av de revisorer som meddelats godkännande år 1983 eller tidigare att genomföra revisioner av godtagbar kvalitet. A-son ingår i denna grupp och har skriftligen fått besvara ett antal frågor. För att få underlag för en kvalitetsbedömning av A-sons revisionsarbete har RN även tagit del av hans revisionsdokumentation över senast utförd revision i två aktiebolag, taxibolaget och inredningsbolaget. Med hänsyn till vad som framkommit har RN beslutat att överföra SUT-ärendet till ett disciplinärende. De överväganden som legat till grund för detta beslut har sammanfattats i en promemoria över vilken A-son har yttrat sig.

A-son utövar sin revisionsverksamhet i ett aktiebolag, A-son AB. Enda anställd är A-son.

A-son har vid de revisioner RN granskat använt en standardiserad checklista som bl.a. innehåller frågor om eventuellt föreliggande risker – affärsrisk, inneboende risk och kontrollrisk. Dessa frågor har i båda de granskade revisionerna besvarats nekande. Grunden för dessa slutsatser framgår ej.

I checklistan finns även sju granskningsåtgärder förtryckta. Dessa avser genomgång av huvudbok och räkenskapshandlingar, kontroll av balansposter (specificerade/avstämde), resultatposter (rimlighet/ jämförelse föregående år), avskrivningar, skatter och avgifter samt av årsredovisningshandlingar. A-son har i båda revisionerna vid respektive granskningsåtgärd endast noterat u.a. (utan anmärkning). Vad gäller taxibolaget har A-son i efterhand tillställt RN kopia av en bokslutspärm upprättad av den av bolaget anlitate bokslutsupprättaren. I detta material finns en anteckning om att A-son gjort en betalningskontroll av större kundfordringar. Denna anteckning och noteringarna i checklistan utgör A-sons hela dokumentation av egna granskningsåtgärder i taxibolaget. I inredningsbolaget finns utöver noteringarna i checklistan en anteckning om att A-son reflekterat över bolagets försämrade marginaler samt att han kontrollerat vissa större lagerposter mot utställningsvaror. I övrigt saknas noteringar även avseende A-sons revision av detta bolag.

A-son har medgett att ”det brister i den formella dokumentationen”.

RN gör följande bedömning

Enligt 10 § RN:s föreskrifter (RNFS 1997: 1) skall en revisor dokumentera sina revisionsuppdrag. Dokumentationen skall innehålla sådan information som är väsentlig för att revisorns insatser skall kunna bedömas i efterhand. Dokumentationen skall vara tydlig och sammanställd på ett översiktligt sätt. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt är allvarligt eftersom det omöjliggör en analys och tillfredsställande bedömning av arbetet i efterhand.

RN har granskat dokumentationen över senast utförda revisioner i två av A-sons största revisionsuppdrag. Utöver några kortfattade anteckningar består A-sons dokumentation av egna granskningsinsatser i båda fallen endast av nej/u.a.-noteringar på en checklista. Det framgår inte hur granskningen utförts och inte heller vilken grund A-son har haft för sina ställningstaganden. Som underlag för en bedömning av A-sons revisionsarbete saknar dokumentationen värde. Genom att underlåta att följa föreskrivna dokumentationskrav har A-son allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

A-son har i efterhand beskrivit sitt revisionsarbete. Beträffande revisionen av taxibolaget räkenskapsåret 1998 har följande framkommit. Taxibolagets omsättning uppgick till 34,7 mkr och balansomslutningen till 6,4 mkr. Vad gäller detta bolag har A-son – såvitt framkommit – i stor utsträckning förlitat sig på kontroller utförda av bolagets bokslutsupprättare. Sådana kontroller utgör en del av revisionsklientens interna kontroll. Om revisorn bedömer det möjligt att förlita sig på den interna kontrollen kan omfattningen av substansgranskningen reduceras. Revisorn kan dock inte underlåta att vidta egna kontrollåtgärder. Av RN:s utredning har inte framkommit att A-son skulle ha följt upp och bedömt kvaliteten i bokslutsupprättarens arbete. RN anser att A-sons egna granskningsinsatser i taxibolaget har varit otillräckliga.

RN:s sammanfattande bedömning

RN:s genomgång visar att det finns allvarliga brister i A-sons sätt att dokumentera sina revisioner. Härutöver har han vid sin revision av taxibolaget i alltför stor utsträckning förlitat sig på bolagets bokslutsupprättare.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Arne Bækkevold, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg och Eva-Britt Nordhall. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell samt chefsrevisorn Inger Blomberg, föredragande.